

העליון נגד לונדון בקרב על תיק רייפמן: "זלזול בהליך מקומי תלוי ועומד"

בוריס בנאי, שותפו של פושט הרגל אלי רייפמן, ניסה להעביר את הסכסוך עם הנאמן עו"ד איתן ארז ללונדון. שופטי העליון הטילו עליו מיליון שקל הוצאות משפט, ותקפו את הניסיון של שופטי לונדון להתערב בתיק שמתנהל בישראל

משה גורלי

איך יודעים שבית משפט מתרגז? לרשותם של השופטים עומדות שתי דרכים להביע כעס: הסגנון וההוצאות. ושתיהן באו לידי ביטוי בפסק דינו של בית המשפט העליון ביום חמישי שעבר. השופטים יצחק עמית, אורי שהם ואליקים רובינשטיין הטילו על ד"ר בוריס בנאי הוצאות משפט בהיקף של מיליון שקל בערעור שהגיש נגד עו"ד איתן ארז, הנאמן בתיק פשיטת הרגל של אלי רייפמן. והסגנון? הלשון אמנם היתה מתונה יחסית, אבל היה ברור שכבודם כועסים - על בנאי, על הכנ"ר דוד האן ובעיקר על בית המשפט הגבוה בלונדון. High Court of Justice; Queen's Bench Division.

סנקציות אישיות

זזה סיפור הרקע: ב-2009 ניתן צו כינוס על נכסיו של איש העסקים אלי רייפמן, וב-2011 הוא הוכרז כפושט רגל. עו"ד איתן ארז מונה לכונס נכסיו ופתח חזית מול בוריס בנאי, שהיה שותף של רייפמן במיזם עסקי. על פי הסכם השותפות בין השניים, רייפמן יממן רכישת מכרות ומפעלי מחצבים ברחבי העולם, ויחזיק ב-35% ממניות חברה בשם נוקוטומי שתוקם לצורך המיזם. בנאי יחזיק ב-65% המניות הנותרות, וינהל את המכרות והמפעלים. במסגרת ההסכם נקבעה תניית בוררות, שלפיה כל מחלוקת שתתעורר בין הצדדים תתברר בפני המוסד הבינלאומי לבוררות) ה־ (ICC|בלונדון ולפי הדין האנגלי.

ארז החל לפעול לאיתור נכסיו של רייפמן, וביקש לקבל את חלקו במיזם המשותף עם בנאי, 11 מיליון דולר לטענתו. בנאי התנגד וביקש להפעיל את סעיף הבוררות, אלא שהשופטת ורדה אלשיך קבעה שתניית הבוררות אינה רלוונטית לתיק פשיטת הרגל והורתה לו להעביר לארז דו"חות מפורטים על המיזם. בנאי ערער, נדחה והתחמק מביצוע. ארז מצדו המשיך במאמציו לכפות על בנאי להעביר לו את נכסיו המיזם.

צילום: שאול גולן

הנאמן איתן ארז. זכה להגנת השופטים

אלא שבעוד ההליכים מתנהלים בישראל, כולל ערעור תלוי ועומד בפני השופט יורם דנציגר בבית המשפט העליון בעניין פשיטת הרגל, פנה בנאי לבית המשפט הגבוה בלונדון, ושם אכן מצא את ישועתו. בית המשפט בלונדון הוציא צו ארעי שאסר על ארז לפעול נגד בנאי - גם בבית משפט בישראל - ואף איים בהטלת סנקציות אישיות על ארז, לרבות מאסר וחילוט רכוש אישי, אם ימשיך בהליכים נגד בנאי. ההחלטה הראשונה ניתנה לאחר שארז נדרש להתייצב בתוך שעתיים לדיון בפני בית המשפט באנגליה. ארז שכר משרד עורכי דין באנגליה כדי להיאבק בצו, וחויב לשלם לבנאי הוצאות משפט בהיקף 150 אלף ליש"ט.

בתי המשפט המחוזי והעליון בישראל נתנו עדיפות להליכים המקומיים ונחלצו להגנתו של ארז: הוציאו צו שהורה לבנאי להימנע מנקיטת הליכי גבייה נגד ארז באופן אישי, בארץ ובחו"ל, וכן אסרו על ארז, כנאמן של בית משפט ישראלי, להתייצב בפני בית המשפט באנגליה ולמסור מידע מתוך תיק פשיטת הרגל.

גורם מסכך

כעת נוסף פסק דינו של בית המשפט העליון מיום חמישי שעבר, שריכז מספר ערעורים בפרשה הסבוכה הזו. השופטים הביעו מורת רוח כלפי בנאי, הכנ"ר ובמיוחד בית המשפט הלונדוני שלא כיבד את בתי המשפט בישראל. על בנאי כתב השופט עמית כי פנייתו לבית המשפט באנגליה "נעשתה בחוסר תום לב", והמשיך עם ציטוט מפרופ' עמוס שפירא: "בעל דין המזלזל בהליך מקומי תלוי ועומד או המתמרן לאגפו חוטא בשימוש לרעה בהליכי המשפט ופוגע במושכלות ראשונים של הגינות בתהליך השיפוט. בית משפט ישראלי לא יושיט לו יד עזר למימוש הפסק שנטל בחו"ל, כדי שלא יצא חוטא נשכר". בנוגע לצו הלונדוני כתב עמית: "בזהירות הדרושה אומר כי התערבותו של בית המשפט האנגלי בעניין תוקפה של תניית הבוררות מעוררת תמיהה."

השופט שהם הצטרף לתמיהה והוסיף אחת משלו בנוגע לכנ"ר, שתמך בעמדה של בנאי במספר הזדמנויות: "תמוהה בעיניי התנהלותו של בית המשפט באנגליה, אשר היה מודע להחלטות שניתנו בידי ערכאות שיפוטיות בישראל, ולמרות זאת מצא לחי"ב, באופן אישי, את הנאמן בסכום של 150 אלף ליש"ט. לכך יש להוסיף את תמיהתי על גישת הכנ"ר, שמצא לצדד בעמדתו של המערער ובפסיקתו של בית המשפט באנגליה, עמדה שנדחתה בצדק על ידי חברי השופט עמית."

צילום: בלומברג

בית המשפט הגבוה של לונדון

השופט רובינשטיין בא חשבון עם בנאי על ש"סכסך" כביכול בין בית המשפט הישראלי ובית המשפט האנגלי: "חבל שמשחק החתול והעכבר שנקט המערער בייזום ההליכים באנגליה הביא את הנושא עד הלום, תוך הפיכת תלולית ולמרב גבעה להר גבוה של התדייניות, ותוך יצירת מתח מיותר בין החלטות של ערכאות בשתי מדינות המכבדות זו את זו."

הוצאות המשפט שהוטלו על בנאי נחלקות כך: 50 אלף שקל לארז, 150 אלף שקל לקופת פשיטת הרגל, ו-800 אלף שקל על תנאי למקרה שבנאי ינסה לגבות את 150 אלף הליש"ט שנפסקו לזכותו בבית המשפט באנגליה. בדרך זו בית המשפט קיזז, ולמעשה ביטל, את ההוצאות שהטיל בית המשפט הלונדוני על ארז.

[איפה הכסף שלנו? כלכליסט מציג את ספר התקציב האמיתי](#)